

Arbejds miljø kort Kom godt i gang

Kom godt fra start ved brug af arbejdsmiljøkort

Kortene er et dialogværktøj, når I taler om jeres arbejdsmiljø på bedriften.

Kortene kan anvendes ved udarbejdelse af APV, jeres årlige arbejdsmiljødrøftelse eller som inspirationskilde til at tale om arbejdsmiljø på jeres ugentlige/månedlige møder.

Formålet med kortene er at bringe arbejdsmiljø på banen, lidt oftere end ellers, på en sjov og inspirerende måde.

Sådan anvendes kortene:

- 1 Spred kortene ud på bordet med billedsiden op. Hvis I er mange, kan det være en god idé med flere sæt kort.
- 2 Vælg et kort hver (alle skal tage et kort), kortet kan vælges ud fra noget, man er i tvivl om, man syntes skal diskuteres, man syntes er godt, eller man ikke synes er så godt. Det kan også være en hændelse, man gerne vil tale om.
- 3 Hver person fortæller om det valgte kort – derefter kan emnet diskuteres i gruppen.
- 4 Hvis emnet kræver handling, aftal da hvem der gør hvad, hvornår. Tilføj det i jeres APV/handlingsplan, på jeres tavle eller skriv det i referatet for jeres årlige drøftelse.

Kontakt jeres lokale arbejdsmiljøkonsulent eller SEGES Arbejdsmiljø, hvis I er i tvivl.

Højtryksrensning

Højtryksrensning

- Brug høreværn, øjenværn og åndedrætsværn
- Brug filtermaske ved færre end tre timers rensarbejde og hvis arbejdet strækker sig ud over tre timer, skal der allerede fra arbejdets begyndelse benyttes enten filtrerende åndedrætsværn med turboenhed (blæser) eller luftforsynet åndedrætsværn
- Åndedrætsværn skal have filtertype P3SL eller FFP3SL for at beskytte mod partikler i luften, som kan give lungebetændelse og astma.

Vær opmærksom!

- Våde gulve og overflader kan være glatte
- Strømlodende komponenter kan give stød
- Brug aldrig højtryksrenseren på mennesker eller dyr.

HUSK!

- Hold pauser ved træthed og ondt i hånden. Håndtaget må ikke låses eller blokeres
- God ventilation – arbejd gerne udenfor, hvis det er muligt
- Der er sundhedsskadelige partikler i luften, når du højtryksrenser.

Kemikalier

Kemikalier

- Lav Arbejdspladsbrugsanvisning (APB) på alle faremærkede produkter
- Følg instruktionerne i APB'en
- Lad kemikalier blive i originalemballage
- Opbevar kemikalier utilgængeligt for børn – gerne et aflåst sted
- Bortskaf kemikalier gennem kommunens affaldscenter.

Vær opmærksom!

- Bland ikke kemikalier sammen og følg altid leverandørens anvisninger
- Opbevar kemikalier som beskrevet i APB'en og altid på et godt ventileret sted
- Sæt låg på efter brug og undgå afgangning.

HUSK!

- Giftige kemikalier skal opbevares et aflåst sted
- Opbevar APB, hvor kemikalierne bruges
- Sørg for, at medarbejderne er instrueret i brugen af kemikalier.

Stiger

Stiger

- Stigearbejde skal planlægges og udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt
- Stiger skal være CE-og DS/EN 131-mærkede
- Stiger, der bruges som adgangsvej, skal fastgøres forsvarligt og række mindst en m op over adgangsstedet
- Der skal være en fodmand, hvis stigen er over 5 m lang og ikke fastgjort
- Arbejde på stiger må ikke overstige 30 minutters varighed og ikke overstige 1/3 af arbejdstiden.

Vær opmærksom!

- Brug egnet fodtøj med en blød, skridsikker sål, der sidder fast på fødderne
- Stiger må kun opstilles på en vandret og fast flade. Hver vange skal være godt og ligeligt støttet.
- Arbejd aldrig højere end fem m (fra foden af stigen til det trin, man står på).

HUSK!

- Lav årlige eftersyn af alle stiger og brug aldrig en defekt stige
- Lej evt. en lift ved længerevarende arbejde i højden
- Hæng stiger op i vandret position, når de ikke er i brug
- Dansk brugsanvisning fra leverandøren.

Siloer

Siloer

- Planlæg arbejdet, så det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Foretag en risikovurdering
- Instruér medarbejderne inden arbejdet påbegyndes
- Brug faldsikring, når du arbejder i højden
- Informer alle kolleger, når der arbejdes i siloen.

Vær opmærksom!

- Er der fare for iltmangel, giftige gasser eller støv – brug egnet åndedrætsværn (filtertype P3SL eller FFP3SL)
- I fodersiloer er der risiko for nedstyrtning af foder.

HUSK!

- Udluft siloen, inden arbejdet påbegyndes og fortsæt om nødvendigt, mens arbejdet står på
- Der skal være rækværk eller anden sikring ved arbejde over to m.

Maskiner

Maskiner

- Få instruktion i, hvordan maskinen og dens sikkerhedsfunktioner virker
- Fjern ALDRIG beskyttelseskærme mv.
- Brug relevante værnemidler – også ved kortvarigt arbejde
- Vedligehold og rengør maskiner og hold ryddeligt rundt om dem.

Vær opmærksom!

- Sluk maskinen inden vedligeholdelse og reparation påbegyndes
- Sørg for, at andre ikke kan starte maskinen, mens du arbejder på/i den
- Orientér dig om hvor kolleger, børn og dyr opholder sig, før du kører med eller bruger maskinen.

HUSK!

- Der sker mange ulykker med maskiner – vis agtpågivenhed
- Læs brugsanvisningen, før du går i gang
- Nødvendige værnemidler bør være tilgængelige ved/i maskinen og SKAL bruges
- Gennemfør det årlige lovpligtige eftersyn af alle maskiner.

Glatte gulve

Glatte gulve

- Informér medarbejdere om, hvor der er glat eller bliver glat i særlige situationer
- Brug skridsikkert fodtøj, der sidder fast på foden
- Ryd op – og hold ryddeligt.

Vær opmærksom!

- Våde og fugtige overflader kan være glatte.

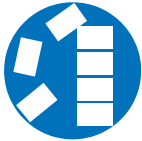
HUSK!

- Der sker mange ulykker på grund af glatte gulve – vær agtpågivende
- Skiltning ved områder, hvor der er glatte gulve
- Strøelse og opsamling, hvis du spilder.

Halmballer

Halmballer

- Tænk sikkerhed i alle led og planlæg arbejdet fra stabling i marken til transport og stabling i laden
- Underlaget skal være jævnt og stabilt, og stabling skal ske i forbandt – også rundballer
- Ved transport skal der stropper over alle baller
- Brug spyd til fiksering af halmballerne
- Stabl halmballer i en højde, hvor stablingen er stabil.

Vær opmærksom!

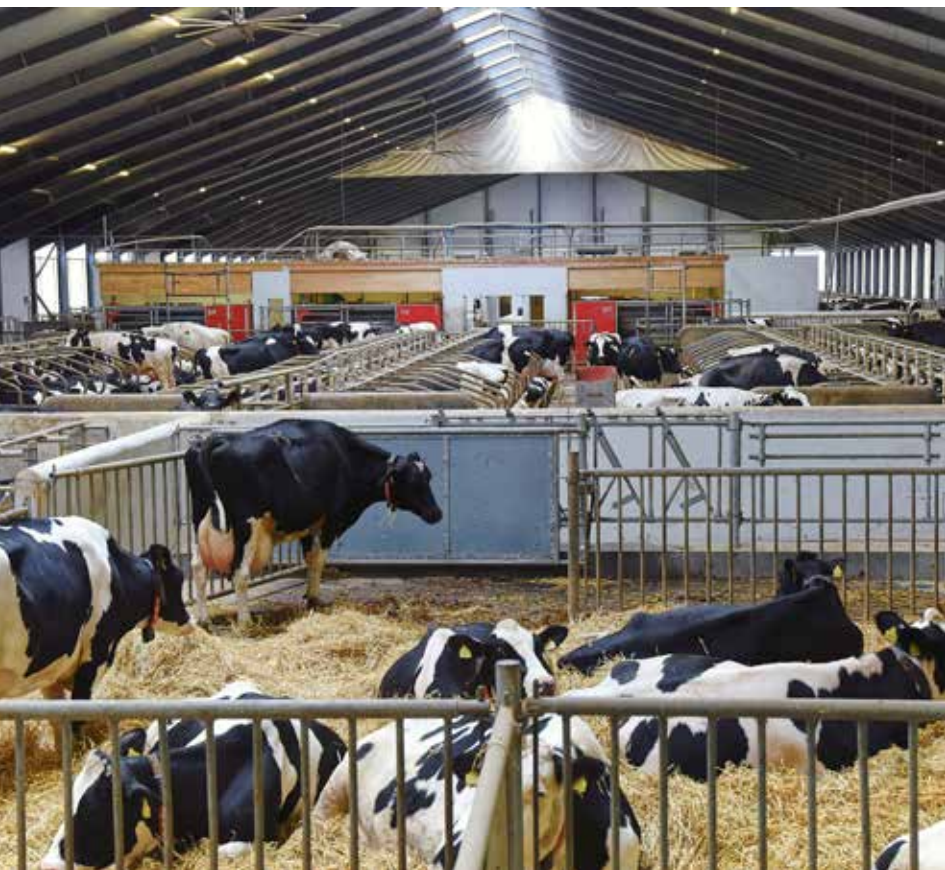
- Det er ofte, når halm tages ned, at ulykken sker
- Anvend motorredskaber med førerværn
- Sørg for, at der ikke er personer i umiddelbarnærhed af det område, hvor halmballerne håndteres
- Når der udtages halmballer fra laden, så afslut arbejdet med at løfte de øverste halmballer ned fra den yderste række, så trappeformation opnås.

HUSK!

- Laden med halmballer er ikke en legeplads – indret hellere et sikkert sted
- Aflås gerne til halmlageret og forbyd uvedkommende adgang.

Dyr

Dyr

- Planlæg arbejdet og instruér alle medarbejdere
- Kend dyrenes adfærd og undgå at presse/skræmme dem
- Tag den nødvendige tid til arbejdet
- Indret arbejdsstedet, så man undgår belastende arbejdsstillinger og tunge løft.

Vær opmærksom!

- Dyr kan blive stressede i uvante situationer og reagere aggressivt og i panik
- Dyrenes adfærd er uforudsigelig – så vær forberedt på at kunne komme i sikkerhed
- Tunge og gentagne løft ved flytning og håndtering af dyr er belastende – skab variation.

HUSK!

- Våde og tilsmudsede gulve/overflader kan være glatte
- Gangarealer skal være fri, så dyrene kan passere
- Rengør og vedligehold jævnligt udstyr – det letter arbejdet
- Ved flytning/håndtering af dyr, bør I være minimum to personer
- At sikre flugtveje, inden arbejdet påbegyndes.

Værkstedet

Værkstedet

- Hold værkstedet ryddeligt
- Efterse og vedligehold maskiner og redskaber
- Bortskaf maskiner og redskaber, der ikke virker – eller reparer dem.

Vær opmærksom!

- Maskiner udgør en stor risiko – mange kommer til skade
- Brug de værnemidler, der anbefales – også ved kortvarigt arbejde
- Opbevar værnemidlerne, hvor de skal bruges, og som brugsanvisningen foreskriver
- Trykflasker, traktorhjul og lignende skal fæstnes, så de ikke kan vælte
- Brug procesudsugning ved svejsning og slibning.

HUSK!

- Advarselsskiltning fx trykflasker, giftige kemikalier
- Førstehjælpkasse og øjenskyll på værkstedet
- Børn skal ikke have adgang til værkstedet uden en voksen
- God arbejdsbelysning, gerne mere end 200 lux.

Nødstop

Nødstop

- Nødstoppet skal stoppe hele maskinen/anlægget
- Nødstoppet skal være CE-mærket
- Nødstoppet installeres af autoriseret el-installatør
- Der skal være nødstop på de fleste større maskiner og anlæg.

Vær opmærksom!

- Maskinen må ikke kunne starte automatisk igen, efter nødstoppet er aktiveret
- Nødstoppet SKAL manuelt stilles tilbage i 'klarstilling' efter et nødstop
- Når du sammenbygger maskiner, skal der bygges nødstop på den samlede enhed.

HUSK!

- Årligt maskineftersyn
- Test jævnligt, at nødstoppet virker
- Instruer medarbejdere i, hvordan nødstoppet afbrydes, og hvordan man genstarter det
- Søg hjælp hos arbejdsmiljøkonsulenter, hvis der opstår spørgsmål om maskiner og nødstop.

Håndværktøj

Håndværktøj

- Hold værktøjet rent og i orden – vedligehold løbende
- Gem altid brugsanvisningen og evt. original emballage
- Fjern aldrig afskærmninger eller andre beskyttelsesanordninger
- Giv instruktion, når der indkøbes nyt håndværktøj
- Brug værnemidler – også ved kortvarigt arbejde.

Vær opmærksom!

- Reparer straks defekt værktøj og ledninger – så ingen får elektrisk stød
- Hav evt. værnemidler opbevaret sammen med værktøjet
- Vinkelsliberen er årsag til mange arbejdsulykker – vis agtpågivenhed.

HUSK!

- Instruer altid nye medarbejdere
- Brug kun håndværktøjet til dets oprindelige formål
- Lovpligtigt eftersyn af elektrisk håndværktøj med dobbeltisoleret ledning minimum én gang halvårligt og efter leverandørens brugsanvisning.

Dobbeltisoleret
= to firkanter

Svejsning

Svejsning

- Brug handsker, svejsehjelm med svejseglas og evt. svejseforklæde
- Arbejd altid under punkt-/procesudsugning
- Gennemfør lovpligtigt § 17 svejsekursus inden svejsearbejdet.

Vær opmærksom!

- Gasserne, der udvikles under svejsning, er kræftfremkaldende
- Svejs ikke i nærheden af olie- og kemiopbevaring
- Risiko for stød fra defekte ledninger.

HUSK!

- Fastgør trykflasker med kæde, så de ikke vælter
- Skiltning om opbevaring af trykflasker
- Førstehjælpskasse og øjenskyll i værkstedet.

Loft

Løft

- Brug altid egnede tekniske hjælpemidler, hvis det er muligt
- Løft af ting eller dyr på mellem 7 og 30 kg skal vurderes
- Indret, så forholdene er optimale
- Gå ned i knæ og ret ryggen – løft med benmusklerne.

Vær opmærksom!

- Løft af ting eller dyr, der vejer mere end 30 kg, er sjældent 'i orden' og bør undgås
- Undgå vrid og skæve løft fx i en hånd og på trapper, da der er stor risiko for skader.

HUSK!

- Tag dig tid til at planlægge opgaven med løftearbejde
- Bed evt. en kollega om hjælp ved mange eller tunge løft
- Hold pauser og stræk ryggen ofte
- Træn dine mave- og rygmuskler.

Arbejde i højden

Arbejde i højden

- Lav altid en risikovurdering, når der skal arbejdes i højden
- Planlæg opgaven sikkerhedsmæssigt forsvarligt
- Hvis der er risiko for at falde ned, skal der sikres mod nedstyrtning med fx rækværk.

Vær opmærksom!

- Er der risiko for at styrte igennem tagplader/lysplader, lofter mv.?
- Er der rækværk eller anden sikring, hvor du træder ud?
- Faldsikring, som fx sele og line, skal bruges, hvis arbejde i højden ikke på anden måde kan planlægges, tilrettelægges og udføres forsvarligt.

HUSK!

- Anlæg og installationer, hvor der er regelmæssige eftersyn, skal indrettes forsvarligt fx med rækværk
- Årligt eftersyn af stiger og andet udstyr til arbejde i højden
- Lej evt. en lift ved arbejde i højden.

Færdsel

Færdsel

- Maks. bredde for køretøjer er 2,55 m (eksklusiv spejle)
- Maks. længde af traktor og anhænger er 18,75 m
- Maks. samlet længde med ophængte redskaber er 12 m
- Et køretøj må ikke belastes med større akseltryk og totalvægt, end det er registreret eller godkendt til
- Maks. belastning af køretøjet er dækkenes bæreevne – dog maksimalt 10 tons pr. aksel
- Maks. for toakslet traktor og motorredskaber er 18 tons.

Vær opmærksom!

- Hav altid styr på, hvor børn, kolleger og medtrafikanter er, når du starter og manøvrerer med køretøjet
- Hav øje på medtrafikanter – især når du svinger.

HUSK!

- At surre læsset – det er dit ansvar
- At have bagudvendt rød reflekstrekanter, der markerer langsomtgående køretøj
- Lys, lygter og reflekser skal være i orden og synlige – også på påhængskøretøjer.

I førerhuset

I førerhuset

- Indstil sæde til din vægt og højde
- Indstil rat og spejle korrekt
- Brug drejefunktionen i sædet, så du ikke vrider ryg og nakke ved langvarigt arbejde, hvor du skal kigge bagud.

Vær opmærksom!

- Sæt dig ind i maskinens tekniske data fx maks. vægt og bremselængde
- Brug håndfri telefon – hav hænderne på rattet
- Børn bør ikke transporteres i traktoren, hvis der ikke er sæde og sikkerhedssele til dem.

HUSK!

- Hold pauser på lange arbejdsdage og lav evt. øvelser for nakke, skuldre og ryg
- Løse ting skal fastgøres eller være i opbevaringsrum
- Spring ikke ned fra førerhuset – der er risiko for skader på ben og fod
- Sørg for godt udsyn – det kan redde liv!

Gylle

Gylle

- Gylle udskiller gasser – få vejtrækninger ved høj svovlbrinte-koncentration kan være livsfarlige
- Udluft kanaler og beholdere effektivt, inden arbejde i dem påbegyndes
- Brug luftforsyнет åndedrætsværn ved reparationsarbejde i kanaler og beholdere eller tilkald professionel hjælp
- Benyt gasdetektor ved arbejde med gylle. Svovlbrinte og ilt-detektor kan give dig en vigtig alarm!

Vær opmærksom!

- Gå aldrig ned i tanke eller kanaler uden luftforsyнет åndedrætsværn
- Gyllen må aldrig omrøres indendørs i stalden
- Åbne tanke skal være indhegnet til mindst 1,5 m over terræn
- Ingen færden på presenningen
- Hold ryggen ret og bøj let i knæene ved løft af propper og gylletømning.

LIVSFARLIG GAS!
ADGANG KUN MED LUFT-
FORSYNET ÅNDRÆTTSVÆRN
AF TYPEN TRYKLUFT - ELLER
KREDSLØBSAPPARAT. ADGANG
KUN MED SIKKERHEDSSELE OG
-LINE, HEJSETALJE OG MINDST
ÉN HJÆLPER OVENFOR.

HUSK!

- Permanent fastgøringssted til en talje med sikkerhedsline over en af nedstigningsåbningerne
- Spalter, riste og overdækninger skal være sikre at færdes på
- Hav aldrig dæk, halmballer mv. stående op ad gylletanken – det kan friste børn til at kravle op
- Opsæt advarselsskilte om livsfarlig gyllegas og opslag om førstehjælp ved gylleanlæg. Se At-anvisning nr. 2.6.1.1, august 1996 på www.at.dk

Børn på gården

Børn på gården

- Lav regler, så der tages mest mulig højde for børnenes sikkerhed
- Snak med børnene om de regler, der gælder for deres færdsel og leg på gården
- Fortæl dine medarbejdere hvilke regler, der gælder for børnene.

Vær opmærksom!

- Børn under 15 år må ikke køre traktor – heller ikke i markerne
- Maskiner og el-værktøj er farlige i barnehænder
- Dyr er søde, men kan være farlige for børn – lav regler for, hvornår børnene må hjælpe.

HUSK!

- Vis og fortæl dine medarbejdere, hvor der er farligt for børnene
- Børn prøver grænser af – indret derfor, så faren nedsættes
- Stil aldrig dæk, halmballer mv. op ad gylletanken – det kan friste børn til at klatre op
- Fjern stiger og lignende, så børn ikke kravler op i siloer og på lofter
- Indret evt. et sikkert område, hvor børnene må lege.

Elever på gården

Elever på gården

- Instruér og anvis elever grundigt før en ny opgave
- Fortæl om de farer og risici, der er på gården
- Instruér eleven i korrekt brug af værnemidler og fortæl i hvilke situationer, de skal bruges
- Maskiner og el-værktøj kræver grundig oplæring, da der er forhøjet ulykkesrisiko ved forkert brug.

Vær opmærksom!

- Mange ulykker sker for elever og nyansatte
- Sæt ikke eleven til arbejde, du ikke selv føler dig sikker på
- Arbejde med dyr kræver oplæring og erfaring.

HUSK!

- Elever bør ikke arbejde alene
- Elever har ingen dårlige vaner, så giv dem kun de gode
- Vær gode rollemodeller og vis eleven fx, at I holder orden og har tingene i system.

Alenearbejde

Alenearbejde

- Nyansatte og elever bør ikke arbejde alene – sørg for instruktion og oplæring
- Aftal faste tider at mødes og hold pause sammen med kolleger i løbet af dagen
- Tag en snak om, hvordan I har det med alenearbejde i forskellige arbejdssituationer
- Spørg hinanden, om man med fordel kan løse nogle arbejdsopgaver sammen?

Vær opmærksom!

- Vær opmærksom på hinanden, og hold kontakt på mobiltelefonen flere gange dagligt
- Ved særlig risikofyldt arbejde bør I overveje, om I skal være to til at løse opgaven
- Det er ikke tilladt at arbejde alene i siloer, lifte, brønde og gylletanke.

HUSK!

- Fortæl andre, hvor du er, hvad du laver og hvor længe – lav på forhånd 'ringeaftaler'
- Oplad mobiltelefonen, inden du tager afsted.

Bugserede fuldfoderblandere

Bugserede fuldfoderblandere

- Brug knivbeskyttere, når knivene skal skiftes på vertikalblanderen
- Benyt en sikker adgangsvej ind i blandekarret
- Ved inspicering af blandingen: brug vognens platform til formålet.

Vær opmærksom!

- Bunden i blandekarret kan være meget glat
- Stik aldrig armen ind i fodringslugen for at fjerne evt. fastsiddende fodermens vognen er koblet til traktoren
- Det er ofte ved udskiftning af knivene, på vertikalblanderen, at ulykkerne sker.

HUSK!

- Alle, der arbejder med eller udfører aktiviteter i og omkring maskinen, skal have en grundig instruktion og omhyggeligt læse brugsanvisningen – især sikkerhedsinstruktioner og advarsler
- Afkobl PTO'en fra traktoren, når fuldfoderblanderen skal serviceres
- Brug ikke løse stiger, men kun fastgjorte, der er egnede til formålet.

Stationære fuldfoderblandere

Stationære fuldfoderblandere

- Hovedafbryderen skal være afbrudt ved servicering, vedligehold og reparation
 - Lås hovedafbryderen med en hængelås
 - put nøglen i lommen under arbejdet, så ingen andre starter anlægget imens.

Vær opmærksom!

- Brug knivbeskyttere når knivene skal skiftes på vertikalblanderen
- Benyt en sikker adgangsvej ind i blandekarret
- Bunden i blandekarret kan være meget glat.

HUSK!

- Alle, der arbejder med eller udfører aktiviteter i og omkring maskinen, skal have en grundig instruktion og omhyggeligt læse brugsanvisningen
 - især sikkerhedsinstruktioner og advarsler
- Det er ofte, når man befinder sig i blandekarret, ulykkerne sker
- Anlægget er automatisk – hav derfor kontrol over det, før du bliver fanget i farlige situationer.

Personlige værnemidler

Personlige værnemidler

- Giv instruktion i korrekt brug af værnemidler
- Brug øjenværn imod luftbårne partikler, støv, stænk, kemiske påvirkninger og stråling fra fx svejsning
- Brug høreværn, når støjen kræver, at man hæver stemmen ved samtale (>85 db)
- Beskyt hænder og hud mod kemikalier og vådt arbejde. Tjek sikkerhedsdatabladet og brug den rigtige type beskyttelsehandsker for at undgå påvirkning fra kemikalier, vand og sæbe, der udtørre huden (se efter EN-standardnr.)
- Brug sikkerhedsfodtøj ved risiko for klemning under arbejdet med fx dyr.

Vær opmærksom!

- Beskyt jer under HELE opgaven
- Lav altid en risikovurdering og find ud af hvilke værnemidler, der skal til for at løse arbejdsopgaven uden sundhedsskadelige belastninger og påvirkninger
- Værnemidler skal være rene, tørre og desinficerede, inden de tages i brug
- Læs altid brugsanvisningen for værnemidlet og følg den.

HUSK!

- Brug ALDRIG værnemidler, der er i stykker – det giver falsk tryghed
- Filtre i åndedrætsværn har en udløbsdato og skal opbevares i henhold til brugsanvisningen og ALTID i en lufttæt pose eller beholder, for at beskytte filteret
- Personlige værnemidler fås i mange udgaver. Find dem, der er mest komfortable
- Gør det tydeligt hvilke opgaver, der KRÆVER værnemidler, og gør det klart, at det er uacceptabelt at undlade brug under opgaveløsningen.

Førstehjælp

Førstehjælp

STANDS OG BEGRÆNS ULYKKEN

- Undgå selv at komme til skade
- Stands ulykken
- Ring 112.

112

1. Er personen ved bevidsthed?

Hold personen vågen indtil ambulancen kommer.

2. Rusk forsigtigt.
Råb højt: 'Er du okay?'

1. Skab frie luftveje
2. Læg personen i stabil sideleje.

3. Er personen bevidstløs og trækker vejret?

3. Kontrollér løbende vejtrækningen
4. Afvent ambulancen.

4. Personen trækker ikke vejret.

Er I flere: Send en person afsted efter den nærmeste hjertestarter – AED.

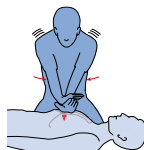
5. Start straks hjertemassage og indblæsning

Placér dine hænder midt på brystkassen

Giv hjertemassage:

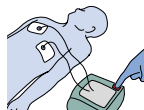
- Tryk hårdt og mindst 5 cm dybt **30 gange** med minimum 100 tryk/min.
- Luk dine læber omkring personens mund
- Blæs indtil brystkassen hæver sig
- Giv næste indblæsning, når brystkassen har sænket sig
- Gentag hjertemassage med 30 tryk og **2 indblæsninger** indtil personen er ved bevidsthed igen eller hjælpen ankommer og kan tage over.

Tryk 30 : 2 indblæsninger

Tænd hjertestarteren og påsæt pads

- Følg anvisningerne fra hjertestarteren
- Påsæt pads efter anvisningen
- Ved mere end én person, fortsætter en person hjertemassage **30:2**, mens en anden person påsætter pads.
- **Alle væk og afgiv stød:** Rør ikke personen, når hjertestarteren analyserer, og når der afgives stød.

Hvis personen reagerer, dvs. bevæger sig, åbner øjnene eller trækker vejret normalt: Stop hjertemassage og indblæsning. Stadig bevidstløs: Læg personen i stabil sideleje og kontrollér løbende vejtrækningen.

Førstehjælp

- Anskaf nødvendigt førstehjælpsudstyr som øjenskyll, forbinding, hæfteplaster mv.
- Placer udstyret, hvor behovet kan opstå fx i traktor, stalld og frokoststue
- Brug de grønne redningsskilte til at markere placering og sørg for, at de er synlige på lang afstand
- Oplys alle ansatte om hvor udstyret er placeret
- Ophæng lovpligtige førstehjælpskilte om livreddende førstehjælp ved gylleanlæg
- Ophæng almene førstehjælpskilte et sted, hvor alle ansatte har deres gang.

Vær opmærksom!

- Sørg for, at ALLE er instruerede i, hvad man skal gøre, hvis der sker en ulykke
- Det anbefales, at man jævnligt deltager i et førstehjælpskursus fx en gang årligt. Tag gerne kurset sammen eller lad en medarbejder komme på kursus, og brug et personalemøde på at gennemgå indholdet.
- Hold minimum en øvelse om året, hvor førstehjælpsudstyr tjekkes og instruktioner følges og evalueres (hvad gik godt, og hvad gik skidt?)
- Ret jeres beredskabsplan/forholdsregler, hvis der findes fejl eller u hensigtsmæssige retningslinjer.

HUSK!

- Tilkald hjælp på 112 eller hos kolleger, hvis opgaven er større, end du selv kan klare
- Når plaster, forbinding eller øjenskylllevæske bliver brugt – sørg for opfyldning/udskiftning
- Der er udløbsdato på øjenskylllevæske. Skift den senest ved udløb.

Mælkekøletanke

Mælkekøletanke

- Ved arbejde i tanken – afbryd strømmen og lås hovedafbryderen på styreskabet
- Planlæg arbejdet ud fra en risikovurdering – tag ALDRIG chancer
- Hold opsyn – der skal være en instrueret hjælper, som kan tilkalde hjælp og hjælpe personen ud i nødstilfælde.

Vær opmærksom!

- Ingen går ned i tanken før vaskeprogrammet er HELT færdigt og strømmen er afbrudt
- Giftige dampe – Åndedrætsværn med korrekt gasfilter bæres
- Kom sikkert ud – opstigningsmuligheder skal sikres – fx ved hjælp af stige.

Husk!

- Undgå så vidt muligt at gå ned i tanken – inspicer udefra
- Tanken skal ventileres inden arbejdet påbegyndes – ventilator blæser frisk luft i tanken
- De personlige værnemidler skal benyttes – der kan stadig være rester af kemi på indersiden af tanken
- Advarselsskilte på alle mælkekøletanke.

Giv agt

Ved indvendig inspektion og servicering af tanken

- Hav en instrueret hjælper til stede
- Afbryd strømmen og lås hovedafbryderen på styreskabet
- Benyt værnemidler
- Før mandehul lukkes — tjek, at ingen personer er i tanken

Beredskabsplan

FOTO: COLOURBOX

Beredskabsplan

- Der skal på alle arbejdspladser med risiko for ulykker udarbejdes en skriftlig beredskabsplan
- Planen fortæller, hvad man skal foretage sig i tilfælde af en ulykke
- Beredskabsplanen skal omfatte både fysisk og psykisk beredskab på arbejdspladsen
- Beredskabsplanen skal indeholde al relevant information fx om alarmering, førstehjælp, vigtig kontaktinformation samt oversigt over placering af førstehjælpsudstyr fx øjenskyller og forbindingskasse
- Beredskabsplanen skal gøre alle i stand til at reagere hensigtsmæssigt, hvis der sker en ulykke.

Vær opmærksom!

- Tal om førstehjælp og beredskab. Spørg fx - *Hvad gør vi, hvis det værste sker?*
- Minimum én person bør have et førstehjælpskursus, som jævnligt skal 'genopfriskes' (fx en gang årligt)
- Forbered jer på hvordan I skal handle, hvis der sker en ulykke
- Hold en beredskabsøvelse
- Snak om hvad der gik godt, og hvad der med fordel kan ændres
- Gennemgå jeres beredskab – minimum en gang om året eller efter en ulykke.

Husk!

- Ophæng opslag om alarmering, førstehjælp mv. i fx personalestuen
- Der findes forskellige app's til mobilen, som kan være en hjælp i en kritisk situation fx 112, hjertestarter og Røde Kors førstehjælp.

Løsgående søer

FOTO: SEGES

Løsgående søer

- Planlæg arbejdet og instruer alle medarbejdere i håndtering af dyrene
- Brug den nødvendige tid til opgaverne, så søerne ikke stresses
- Ved flytning og anden håndtering af søerne, bør I være to til opgaven
- Brug drivbrædder når grisene flyttes, og indret arbejdsstedet, så man undgår belastende arbejdsstillinger og tunge løft.

Vær opmærksom!

- Ved alenearbejde, lav aftaler med kolleger om regelmæssig kontakt enten i form af rotation, fælles pauser eller telefonisk
- En rolig og venlig omgangsform og rolige bevægelser gør dyrene trygge
- Bliver soen bange eller forskrækket, kan den reagere aggressivt eller i panik, og der kan opstå risiko for at komme i klemme og blive trådt over tæerne
- Hvis soen skal behandles bør den fikseres
- Grise er nysgerrige dyr - fjern unødvendige ting fra driveveje og gangarealer.

Husk!

- Søer, der bliver adskilt fra flokken, bliver stressede og vil søge tilbage til flokken
- De ældre søer er fortrolige med arbejdsrutinerne i stalden og kan 'gå foran' for de unge og uerfarne dyr, f.eks. ved flytning - det kan udnyttes og giver mere ro
- Gulve og andre overflader kan være meget glatte - brug skridhæmmende fodtøj
- Sikring af flugtveje, inden arbejdet påbegyndes, så du kan komme i sikkerhed, hvis der sker noget uforudset.

Kraftoverførings- aksel (PTO)

FOTO: SEGES

Kraftoverførings- aksel (PTO)

- Få instruktion i, hvordan PTOen anvendes og monteres korrekt.
- PTOen skal være udstyret med intakt og CE godkendt afskærmning og sikkerhedskæder i begge ender, der fastholder afskærmningen korrekt.
- Stands altid køretøjets motor og tag nøglerne ud, når PTOen monteres.

Vær opmærksom!

- En ikke afskærmet PTO kan i værste fald være livsfarlig.
- Følg altid leverandørens anvisning, når du skal montere redskaber og bruge PTOen.
- Forkert montering af PTO-akslen kan ødelægge afskærmning mm., og der er risiko for, at personer, genstande mv. slynges rundt med stor kraft og alvorlig skade til følge.
- Brug aldrig maskiner og PTOer med defekt afskærmning eller manglende kæde, før forholdet er bragt i orden.

Husk!

- Vedligehold og rengør PTOen og kardanleddene regelmæssigt. Snavs og manglende smøring kan ødelægge PTOen og afskærmningen.
- Afskærmningerne skal gå mindst 20 mm udover nærmeste kardankryds uanset hvilken vinkel, der forekommer under arbejdet.
- Arbejd aldrig, hvor der er 'ikke afskærmede' roterende og bevægelige maskindele, da der er risiko for at komme alvorligt til skade.

Bjærgning og fritrækning af maskiner

FOTO: SEGES

Bjærgning og fritrækning af maskiner

- VURDÉR om opgaven kræver hjælp af professionelle fagpersoner
- Sæt kun kæder sammen med kæder og stålwire sammen med stålwire, som er mærket til samme trækraft
- Træk kun med dele af traktoren, der er beregnet til det, f.eks. bagakslen eller trækket
- Træk byrden langsomt fri og undgå korte eller pludselige ryk, da de belaster udstyret, som kan bryde og forvolde stor personlig og materiel skade
- Overvej at tage et kursus i fritrækning og bjærgning, så opgaven kan løses sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Vær opmærksom!

- Brug kun trækkæder eller stålwire til bjærgning og fritrækning
- Brug aldrig fibertov eller elastiktov, når en byrde skal trækkes fri. Flexibiliteten i tovet gør, at det får ekstra kraft, hvis det springer og slynges gennem luften
- Brug aldrig defekt udstyr og følg leverandørens anvisninger for, hvornår udstyret skal kasseres - også selvom det ikke ser slidt ud.

Husk!

- Hold udstyret rent og tørt. Hæng det op, så I ved, hvor det er, når det skal bruges
- Tjek udstyret jævnlige, minimum en gang om året, og altid efter brug. Se i leverandørens brugsanvisning, hvor ofte udstyret skal efterses, og noter dato for eftersyn
- Udstyr til bjærgning og fritrækning skal være mærket, så den maksimale belastning fremgår
- Brugsanvisningen skal være på dansk, og den skal ALTID følges. Hvis brugerne ikke kan læse den, skal I alligevel sikre jer, at krav og anvisninger i brugsanvisningen følges.

Aflivning af dyr

FOTO: PER WINTHER MOGENSEN, LANDBRUGSMEDIERNE

Aflivning af dyr

- Slagtning eller aflivning af heste og kvæg må kun foretages af dyrlæger, personer med jagttegn, faguddannede slagtere eller andre personer, der har modtaget uddannelse i slagtning eller aflivning
- I svinebesætning skal den ansvarlige for svineholdet være i besiddelse af en bolt pistol samt have modtaget dyrlæge instruktion i brugen af pistolen
- Planlæg arbejdet, så det kan foregå sikkert og foretag en risikovurdering inden arbejdet påbegyndes
- Fiksér dyret sådan, at man ikke kan komme til at ramme sig selv eller evt. assistenten med bolt pistolen

Vær opmærksom!

- Brug den rigtige patron og bolt pistol til dyreklassen, så dyret bedøves ved første skud
- Fiksér ikke dyr, der aflives med riffelskud
- Ved aflivning med bolt pistol fikseres dyret
- Undgå at bruge din egen krop til at holde dyret; fastgør i stedet til stabilt inventar
- Sørg for god plads omkring aflivningsstedet, så du om nødvendigt kan undvige
- Vær opmærksom på, hvor dyret skal rammes med skud for en effektiv aflivning

Husk!

- Bolt pistolen bedøver kun. Dyret skal aflødes for at sikre aflivningen
- Brug kun kniv med fingerstop, så hånden ikke kan glide ud på bladet
- Man skal have grundig instruktion af en dyrlæge, før man må aflive et dyr.

Minilæssere

FOTO: LANDBRUGSMEDIERNE

Minilæssere

- Få instruktion i hvordan maskinen og sikkerhedsfunktioner virker.
- Førerværn tilpasses specielt til hver enkelt minilæsser og kan kun bruges til denne – køb derfor ikke en minilæsser, som leverandøren ikke kan levere et førerværn til.
- Minilæssere skal som udgangspunkt være forsynet med styrtøjle (ROPS) og ved risiko for nedfaldende genstande også førerhus (FOPS) – der kan søges dispensation ved Arbejdstilsynet i særlige situationer.
- Læs brugsanvisning grundigt og følg anvisninger.
- Alle minilæsserarbejdsopgaver skal risikovurderes.

Vær opmærksom!

- Brug altid sikkerhedssele – den kan redde liv!
- Forlad aldrig minilæsseren med løftet skovl eller påmonteret redskab!
- Når minilæsserens skovl eller påmonteret redskab er løftet, skal minilæsseren så vidt muligt holde stille eller køre langsomt ligeud på et jævnt underlag.
- Ved transport af halmballer skal disse fixeres med spyd og/eller bøjle.

HUSK!

- Læssearmene skal være i lavest mulig position, når der køres med minilæsseren.
- Minilæssere er ustabile – knækstyrede minilæssere vælter let.
- Ved alenearbejde – hav altid en opladet mobiltelefon i lommen.
- Risikoen for at vælte skal indgå i overvejelserne omkring køb af minilæsser.
- Læs fabrikantens brugsanvisning, før du benytter minilæsseren.
- Gennemfør det årlige lovpligtige eftersyn på minilæsseren.

Håndtering af medicin

Håndtering af medicin

- Alle, der behandler dyr skal have gennemgået et medicin håndteringskursus.
- Medicin skal opbevares i aflåst skab/køleskab
- Brug altid rene sprøjter og kanyler.
- Brug åndedrætsværn, P2-filter, ved opblanding af medicin i vand.

Vær opmærksom!

- Er medicinen blevet for gammel eller har været åbnet for længe?
- Kontakt med medicin kan fremkalde allergisk reaktion.
Brug derfor altid handsker.

HUSK!

- Brugte kanyler og medicinrester smides i en kanylespand, der afleveres på apoteket.
- Der må kun opbevares receptpligtig medicin, som er ordineret af en dyrlæge.

Behandling af dyr

Behandling af dyr

- Dyret skal være fikseret inden behandling påbegyndes, så medicinen kan indgives korrekt.
- Forsøg ikke at holde større dyr fast med din egen krop.
- Dyret skal kunne behandles uden, at personen bliver klemt, sparket eller får fingre i klemme.
- Andre dyr i området skal være fikseret i fanggitteret eller lukket om bag en låge.
- Sørg for, at der er god plads til dig ved siden af den ko, du skal behandle.

Vær opmærksom!

- Kontakt med medicin kan fremkalde en allergisk reaktion. Brug altid handsker.

HUSK!

- At være vaccineret mod stivkrampe. Et uheldigt stik med en beskidt kanyle, kan forårsage stivkrampe og føre til en livstruende infektion.
- Brugte kanyler og medicinrester smides i en kanylespand, der afleveres på apoteket.
- Alle, der behandler dyr, skal have gennemgået et medicinbehandlingskursus.

Klovbeskæring af køer

Klovbeskæring af køer

- Klovbeskæring bør udføres af uddannede klovbeskærere eller af personer, som har fået oplæring/været på kursus i klovbeskæring.
- Opsæt drivgang hen til klovbeskæringsboksen og lav en neddeling af flokken, så de til sidst går enkeltvist og ikke kan vende rundt, gå selv uden for drivgangen.
- Brug evt. bom eller låge til at adskille og holde flokken rolig.
- Formalin frigiver det kræftfremkaldende stof formaldehyd, når kløve, der har været behandlet med formalin skal beskæres. Undgå i videst muligt omfang at behandle med formalin.

Vær opmærksom!

- Brug altid beskyttelsesbriller, høreværn og heldækkende arbejdstøj.
- Undgå gnisterne fra vinkelsliberen og brug ikke arbejdstøj af kunstfiber.
- Brug altid handsker, også når der lægges sko eller forbinding.

HUSK!

- Forbindinger fjernes 3-5 dage efter klovbeskæring. Brug en velegnet forbindingskniv for at undgå snitskader på dyr og menneske.
- Vinkelsliber og klovbeskæringsboks skal efterses og holdes i forsvarlig stand.

Forbindingskniv med kort skaft
Foto: Vikingdanmark.dk